

**INSTITUTUL DE INVESTIGARE A CRIMELOR COMUNISMULUI ȘI
MEMORIA EXILULUI ROMÂNESC**

RAPORT DE ACTIVITATE

2018

CUPRINS

PREAMBUL.....	3
AN CENTENAR.....	6
I. CAMPANII DE INVESTIGAȚII SPECIALE.....	7
II. SESIZĂRI PENALE.....	11
III. EXPOZIȚII	14
IV. PROIECTE EDUCAȚIONALE	16
V. CONCURSURI.....	21
1. Concurs de traduceri, ediția 2017 - 2018.....	21
2. Concurs de proiecte, ediția 2017 - 2018	21
VI. PROIECTE DE CERCETARE.....	22
V. CONFERINȚE, DEZBATERI, WORKSHOP-URI, EVENIMENTE	24
CONFERINȚE.....	24
DEZBATERI.....	28
WORKSHOPURI	29
GALA ISTORIEI CONTEMPORANE.....	33
PARTICIPĂRI LA EVENIMENTE	34
VI. PUBLICAȚII apărute cu sprijinul financiar ICCMER.....	39
VII. PARTENERIATE.....	48

PREAMBUL

În conformitate cu H.G. 1372/2009, cu modificările și completările ulterioare, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) are următoarele obiective determinante:

a) administrarea și analizarea, de o manieră riguroasă și științifică, a memoriei regimului comunist din România, precum și a consecințelor acestuia, în directă colaborare cu celelalte instituții ale statului, în spiritul valorilor constituționale ale democrației, statului de drept și pluralismului;

b) sprijinirea constituirii unor mecanisme educaționale și de informare destinate să promoveze, la nivel public, național și internațional, memoria perioadei comuniste din istoria României și de încurajare a dezvoltării unei culturi a libertății, democrației și a statului de drept, prin omagierea victimelor dictaturii comuniste din România și analiza mecanismelor statului totalitar;

c) dezvoltarea și încurajarea cercetării științifice și studiul avansat în domeniul istoriei comunismului, prin metode critice și comparative și în concordanță cu standardele internaționale;

d) culegerea, arhivarea și publicarea documentelor referitoare la exilul românesc din perioada 1940-1989;

e) investigarea științifică și identificarea crimelor, abuzurilor și încălcărilor drepturilor omului pe întreaga durată a regimului comunist în România, precum și sesizarea organelor în drept în acele cazuri în care sunt depistate situații de încălcare a legii;

f) colaborarea cu alte instituții abilitate în vederea organizării de activități muzeale sau expoziționale atât la nivel național, cât și la nivel internațional, precum și sprijinirea unei rețele naționale a memorialelor rezistenței și luptei anticomuniste;

g) constituirea și gestionarea bazelor naționale de date privind: bibliografia despre comunismul românesc, monumentele și spațiile memoriale, luptătorii anticomuniști și victimele comunismului.

IICCMER și-a desfășurat activitatea în 2018 pornind de la o serie de principii directoare:

a. cercetarea științifică a variilor aspecte ce țin de istoria regimului comunist din România la un nivel de performanță comparabil cu cel existent la instituții similare internaționale;

b. permanenta comunicare a rezultatelor cercetării către publicul din România și comunitatea științifică;

c. realizarea unei serii de proiecte educaționale (școli de vară, workshop-uri, cursuri de formare, conferințe, expoziții, vizionări de filme, manuale/broșuri/mape etc.) al căror scop fundamental a fost comunicarea și instruirea profesorilor, studenților și elevilor asupra experienței istorice a comunismului;

d. implementarea de programe școlare concentrate pe problematica trecutului recent;

e. sprijinirea tinerilor cercetători din România prin organizarea unui program de burse de studiu;

f. stabilirea unui sistem extins și comprehensiv de parteneriate cu instituții de profil similar din țară și din străinătate, cu fundații și organizații naționale și internaționale, cu instituții de stat sau private care dețin materiale relevante în vederea studierii comunismului din România sau organizează evenimente culturale relevante pentru publicul larg cu tematici asemănătoare sau adiacente;

g. acordarea de sprijin instituțional pentru victimele represiunii comuniste, prin susținerea unor proiecte de legi și soluționarea de petiții;

h. sprijinirea politicilor de memorializare prin demersuri în vederea organizării unui spațiu memorial la fosta închisoare politică de la Râmnicu Sărat, dar și a altor spații de memorie recentă;

j. realizarea unui raport final anual care sintetizează rezultatele activităților Institutului.

Pornind de la cadrul legal de funcționare, activitatea IICCMER s-a concentrat pe:

1. Acordarea de sprijin victimelor regimului comunist sau al rudelor acestora prin avizarea unor inițiative legislative, prin sesizări penale împotriva celor care se fac vinovați de abuzuri și încălcări ale drepturilor omului în perioada comunistă, prin acordarea de consultanță juridică, demersuri de arheologie contemporană având ca rezultat exhumarea unor victime ale regimului comunist, realizarea de interviuri, proiecte muzeal- memoriale și de cercetare pentru cinstirea memoriei celor care au suferit pe parcursul celor 45 de ani de dictatură comunistă în România.

2. Îmbunătățirea transparenței instituției, atât în interior (prin îmbunătățirea semnificativă a tuturor procedurilor operaționale și comunicarea acestora angajaților), cât și spre **public**, mai ales prin comunicare permanentă pe toate canalele (pagină proprie de internet, cont FB, articole în presă, emisiuni radio și TV etc.), dar și prin organizarea unor concursuri de traduceri și proiecte. Activitatea Institutului s-a diversificat prin proiecte

proiecte educaționale vizând sporirea interesului pentru studiul perioadei comuniste, dar și mărirea gradului de conștientizare a publicului larg asupra caracterului criminal și ilegal al regimului totalitar. În acest scop, IICCMER a susținut publicarea unor noi titluri din bibliografia națională și internațională privind totalitarismul.

3. Organizarea de expoziții, colocvii, seminarii, conferințe și dezbateri, naționale și internaționale. IICCMER și-a făcut în ultimii ani o tradiție din a organiza conferințe naționale și internaționale remarcabile, atrăgând participanți de prestigiu și experți din domeniile conexe ale obiectele sale de activitate enumerate la început.

4. Susținerea unei bogate activități publicistice, care a presupus valorificarea activității de cercetare proprii ori sprijinirea unor cercetări externe. IICCMER a contribuit decisiv la publicarea a numeroase volume de autor, anuare, memorialistică, traduceri, ediții de documente, ale unor autori români și străini consacrați, pe teme legate de ideologia comunistă, politicile sociale, culturale sau represive ale statului comunist etc.

5. Continuarea activităților legate de cercetarea arhivistică, de istoria orală și de analiza fenomenului exilului românesc, pe care IICCMER le promovează prin intermediul publicațiilor proprii sau externe, al organizării de conferințe și alte manifestări științifice, al proiectelor expoziționale sau portalurilor web, al documentarelor video și materialelor audio, toate integrate proiectelor derulate de Institut.

6. Proiectele demarate în anii precedenți au beneficiat de continuitate și de noi investiții ideatice, unele devenind repere în mediile academice și culturale. IICCMER și-a consolidat reputația internațională inclusiv prin prezența la marile dezbateri în domeniu, mai ales în spațiul european, dar nu numai. Institutul este, de asemenea, prezent și în cadrul evenimentelor majore de pe agenda culturală națională a anului, precum Festivalul Internațional de Film Transilvania (TIFF) sau parteneriatele expoziționale.

AN CENTENAR

Primul secol românesc (1918-2018) a reprezentat nu doar o listă de reușite, îndelung sperate de generațiile anterioare și pentru care nu au ezitat să își dea viața, dar și o seamă de drame și neîmpliniri. Este suficient să ne gândim că din o sută de ani, peste jumătate s-au consumat în regimuri autoritare și dictaturi.

Regimul totalitar comunist a costat viețile unor oameni care ar fi avut dreptul la un destin istoric și personal mai bun. Din cele peste o sută de milioane de victime în întreaga lume, dominația comunistă a sacrificat la noi nenumărați deținuți politici, în România sau în lagărele sovietice, deportați, executați sumar, excluși social, goniți în exil sau vânduți pentru valută.

A mai costat normalitatea miilor de copii care au ajuns în "grija" statului comunist, așa cum a costat și viețile unui număr necunoscut de mame care au murit în același timp cu pruncii lor nenăscuți. În fine, același regim avea să umple Dunărea de sânge și cimitirele sârbești cu parcele dedicate anonimilor împușcați pentru că au dorit să părăsească, nerecunoscători, "paradisul".

Pe parcursul întregului an, IICCMER a organizat evenimente menite să ne ajute să ne punem problema identității, a stătalității, a ceea ce am fost, suntem și vrem să devenim.

I. CAMPANII DE INVESTIGAȚII SPECIALE

1. Acțiunea de căutare și deshumare a 10 persoane executate la 1 septembrie 1958

Loc	Cimitirul Pomenirea, mun. Arad
Perioadă	8 – 9 Mai 2018
Descriere	Intervenția arheologică s-a desfășurat în cursul zilelor de 8-9 mai și a constat în verificarea celor trei suprafețe indicate în raport. Pentru siguranță, fiecare cadru de posibilă groapă a fost încadrat într-un cadru de săpătură mult mai larg, pentru a putea avea o vizibilitate clară a diferențelor de sol în cazul prezenței gropii de înhumare. Lucrarea a fost executată mecanizat și a constat în decopertarea solului vegetal, răzuiri în straturi succesive și practicarea excavațiilor de profunzime până la atingerea unor adâncimi maxime de -1,30 metri în anumite locuri. Suprafața însumată a celor trei unități de săpătură executate a fost de 142,43 mp. Nicăieri în suprafețele verificate, care au înglobat amplasamentele indicate de cercetarea georadar, nu a fost sesizată prezența sau urmele gropii comune care adăpostește osemintele victimelor. IICCMER a sesizat în prealabil Parchetul Militar Teritorial Timișoara în privința acestui caz, iar această instituție a statului a deschis un dosar de cercetare penală în cauză. Cercetările judiciare vor fi în măsură să poată pătrunde în multe din problemele necunoscute ale acestui caz, inaccesibile în prezent cercetării istorice. Descoperirea unor documente de arhivă sau chiar a unor martori în viață care au fost implicați în evenimente, ar putea conduce la obținerea unor noi informații care să permită localizarea mormântului comun. Pentru IICCMER, cazul rămâne în continuare deschis.
Rezultate	0 morminte deținuți politici
Parteneri	✓ Parchetul Militar Teritorial Timișoara ✓ Televiziunea Română ✓ Primăria municipiului Arad ✓ Complexul Muzeal Arad

2. Campanie de investigații arheologice pentru căutarea și descoperirea mormintelor deținuților politici morți în Penitenciarul din Tîrgu Ocna

Loc	Tîrgu Ocna, jud. Bacău
Perioadă	7 – 13 Iunie 2018
Descriere	În secțiunile practicate în cimitir au fost descoperite un număr de 20 de morminte dintre care trei aparțin unor deținuți politici. Cazul deținuților politici morți în penitenciarul de la Tîrgu Ocna face obiectul unui dosar de cercetare penală, deschis la Secția Parchetelor Militare ca urmare a unei sesizări oficiale înaintate de către IICCMER. Pe lângă răspunderea penală ce poate să revină unor persoane din fosta Securitate și din administrația penitenciarului care se pot face vinovate de moartea acestor oameni, un scop important al acestui demers este de a se putea identifica osemintele ce au fost și care vor mai fi recuperate.
Rezultate	3 morminte deținuți politici
Parteneri	✓ Parchetul Militar ✓ Televiziunea Română ✓ Arhiepiscopia Romanului și Bacăului ✓ Primăria orașului Tîrgu Ocna ✓ Parohia Ortodoxă din Tîrgu Ocna-Poieni ✓ Voluntari din Tîrgu Ocna

3. Investigații arheologice la Periprava (Campania a V-a / 2018)

Loc	sat Periprava, com. C.A. Rosetti, jud. Tulcea
Perioadă	16 – 26 Iulie 2018
Descriere	În campania de cercetări arheologice recent încheiată au fost practicate două unități de săpătură (S.13 = 23,50 x 3,00 m și S.14 = 8,50 x 5,00 m) care au cuprins o suprafață însumată de 113 metri pătrați, în acestea fiind identificate și cercetate un număr de 11 morminte. În cele cinci campanii de săpături au fost executate 14 secțiuni arheologice, în cadrul cărora au fost descoperite 44 de morminte. Dintre acestea, un număr de 41 de morminte, prin caracteristicile de înhumare, sunt considerate că aparțin unor deținuți. Trei dintre morminte, care nu erau marcate la suprafața solului, aparțin însă unor localnici decedați în ultimele decenii, despre care se cunoaște că s-au sinucis și au fost îngropați în necropola deținuților. Dintre mormintele deținuților au fost extrase și recuperate osemintele a 40 de persoane, la unul din sicriile descoperite (M.37/2018) constatându-se că acesta avea capacul deranjat și scheletul lipsă. Această situație se explică prin faptul că familia defunctului a avut posibilitatea să cunoască locul precis al mormântului, să-l deshumeze și să-i recupereze osemintele. Pentru cele nouă scheletele de deținuți care au fost dezvelite și recuperate în cursul recenteii campanii arheologice s-a urmat procedura legală, specifică în astfel de cazuri. Osemintele defuncților au fost demontate și recuperate în prezența unui medic legist, fiind împachetate și transportate la Serviciul de Medicină Legală din cadrul Spitalului Județean Tulcea. După examinarea medico-legală, acestea vor fi transferate pentru analize specializate la Institutul Național de Medicină Legală Mina Minovici din București, unde se realizează și testele pentru stabilirea ADN-ului persoanelor decedate. Acest demers urmărește identificarea morților prin verificarea și compararea ADN-ului obținut din resturile scheletice ale acestora cu cel al rudelor și urmașilor în viață ai victimelor.
Rezultate	9 morminte deținuți politici
Parteneri	✓ Parchetul Militar ✓ Televiziunea Română ✓ Primăria comunei C. A. Rosetti ✓ Rezervația Biosferei Delta Dunării

4. Acțiunea de deshumare a episcopului Grigorie Leu al Hușilor, decedat în condiții suspecte la 1 martie 1949

Loc	municipiul Huși, jud. Vaslui
Perioadă	25 – 26 Septembrie 2018
Descriere	În istoria represiunii și a rezistenței românești împotriva comunismului acest ierarh ortodox ocupă un loc de cinste, după cum o atestă faptele, documentele și mărturiile celor care au participat la evenimente. Înaltul prelat a trecut la Domnul în dimineața zilei de 1 martie 1949 la reședința episcopală din Huși, după trei zile de la presupusul act al otrăvirii. În acest interval, fiind conștient că va muri în scurt timp, a reușit să-și rânduiască testamentul spiritual și pe cel material, stabilind chiar și unele detalii privitoare la înmormântarea sa. Ceremonia înhumării a avut loc în ziua de 4 martie, trupul defunctului fiind depus, conform dorinței sale, într-un mormânt săpat în apropiere de altarul Catedralei episcopale. În forma existentă astăzi, mormântul a fost amenajat în anul 1956, însă nu s-au descoperit mărturii consemnate sau alte înscrisuri despre starea acestuia la momentul înhumării. Osemintele, resturile de vestimentație și toate celelalte obiecte aflate în sicriu au fost examinate la fața locului de către arheologi, legiști și criminaliști. Medicii legiști au recoltat și ridicat fragmente osoase și resturi organice pentru a fi analizate în condiții de laborator. În acest caz, numai rezultatul expertizelor medicale poate să confirme sau să infirme ipoteza după care ierarhul ar fi fost ucis prin otrăvire. După încheierea cercetărilor osemintele au fost mutate într-un sicriu nou care a fost introdus în criptă, aceasta fiind apoi zidită și acoperită cu pământ. Înainte de această operațiune, lângă sicriu a fost ținută o slujbă de reînhumare oficiată de Preasfințitul Părinte Ignatie, episcopul Hușilor, alături de care s-a aflat un sobor de preoți din cadrul eparhiei.
Parteneri	✓ Parchetul Militar ✓ Inspectoratului Județean de Poliție Vaslui ✓ Institutul de Medicină Legală din Iași ✓ Serviciul Județean de Medicină Legală Vaslui ✓ Televiziunea Română ✓ Episcopia Hușilor ✓ Muzeul Județean "Ștefan cel Mare" Vaslui

II. SESIZĂRI PENALE

MASACRUL INOCENȚILOR de la „Spitalul pentru copii neuropsihici cronici Siret”

Context	Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) a înaintat un denunț către Parchetul General cu privire la săvârșirea infracțiunii de tratamente neomnoase aplicate în timpul regimului comunist copiilor aflați în Spitalul pentru copii neuropsihici cronici Siret. Denunțul face referire la perioada 01.01.1980 – 22.12.1989 în care au murit 340 de minori. Localizat în partea de nord a României, Spitalul de copii neuropsihici Siret, numit sugestiv în limbajul localnicilor Orfelinatul Groazei, a fost înființat 1956 prin ordin al ministrului Sănătății, fiind printre primele unități medicale din România comunistă dedicată afecțiunilor neurologice infantile. În perioada 1956 – 2001 au fost internați la Siret 8586 copii, dintre aceștia pierzându-și viața nu mai puțin de 1500. Din rațiuni de timp și resurse umane limitate, știind că investigația este de mari proporții, atât pentru IICCMER cât și pentru Parchetul General, s-a ales pentru început perioada anilor `80. Pentru perioada de referință pentru care IICCMER a înaintat denunțul, cuprinsă așadar între 01.01.1980 – 22.12.1989, s-au înregistrat 340 decese, cu un maxim în anul 1981 de 81 de copii decedați, în timp ce în 1991, în noile condiții create prin implicarea unor organizații filantropice, registrele de stare civilă consemnează doar 2 decese. Un aspect important este legat de faptul că numărul declarat al deceselor scade considerabil începând cu anii 1983 și 1984, (numai 12 decese în 1984), ca urmare a transferului masiv de copii către alte unități din țară. Registrul spitalului consemnează transferul a peste 750 de copii în numai câteva zile de la finele lunii noiembrie 1983. Investigațiile IICCMER vor continua pentru a putea determina traseul fiecărui copil transferat în acea perioadă. Majoritatea deceselor aveau loc în lunile de iarnă, cauzele acestora (vezi detalii în dosarul de presă anexat) fiind, într-o proporție covârșitoare, afecțiunile pulmonare, urmate de epilepsii, afecțiuni cardiace, renale, hepatice, gastrointestinale etc. Pe grupe de vârstă, cele mai multe decese au fost consemnate în dreptul grupei 1-4 ani (mai mult de jumătate), urmate de grupele 5-10 ani, 11-18 ani și peste 18 ani. O analiză asupra locului de proveniență al copiilor decedați demonstrează faptul că o

mare parte a acestora proveneau din localități din județul Suceava sau județe învecinate, dar și din zone mai îndepărtate precum București, Bihor, Timiș, Dâmbovița, Constanța etc.

Contextul istoric declanșator a fost creat în anul 1966, când regimul comunist din România a inițiat una dintre cele mai restrictive politici demografice pronataliste. Creșterea forțată a populației, strict cantitativă, fără respectul față de om și fără asigurarea tuturor condițiilor decente de viață, a avut printre consecințe creșterea mortalității materne și infantile, creșterea fără precedent a numărului de copii născuți cu malformații congenitale grave, cu afecțiuni fizice și psihice, cu diverse boli moștenite sau dobândite după naștere, mii de copii ajungând orfani și un număr impresionant fiind abandonati.

Minorii ce necesitau protecție din partea statului erau împărțiți în trei categorii: „recuperabili”, „parțial-recuperabili” și „nerecuperabili”. Diferențierea era făcută între o categorie de minori pe care statul încerca să-i „recupereze”, total sau parțial, pentru integrarea ulterioară în producție, și o categorie de copii în care statul nu era dispus să investească și pe care nici măcar nu dorea să-i recunoască. Reabilitarea, chiar și parțială, a acestor copii, care ar fi putut fi ulterior integrați în muncă, solicita cheltuieli importante, la care statul contribuia doar parțial. Părinții erau nevoiți să acopere o parte din costurile îngrijirii copiilor, indiferent de situația lor materială. Nu puține sunt cazurile în care familii monoparentale, cu venituri minime, sunt nevoite să plătească până la jumătate din acestea pentru întreținerea minorului în cămin. Mai dificilă era situația minorilor orfani de ambii părinți, lipsiți de bunuri materiale sau rude, pentru care bugetul asigurărilor sociale nu avea prevăzute sume și nici baza legală prin care să poată acoperi aceste cheltuieli. Pentru ideologia comunistă, doar omul sănătos intra în discuție, „rebuturile” fiind ascunse și, la limită, evacuate.

Investigațiile IICCMER	În urma analizei actelor de deces și a certificatelor constatatoare de moarte, efectuată de experții IICCMER și de o echipă de specialiști în medicină legală, s-a constatat că, pe de o parte, au existat rate crescute de mortalitate în cazul unor patologii ușor de prevenit sau de diagnosticat precoce și de tratat corespunzător, iar, pe de altă parte, au existat cauze de moarte care susțin, prin specificul lor, concluziile cu privire la existența unui regim caracterizat prin tratamente neomnoase aplicate minorilor din spital.
Beneficiari	✓ Victime ale perioadei comuniste și rudele acestora ✓ Publicul larg interesat de cunoașterea trecutului recent

III. EXPOZIȚII

1. Expoziția Comunismul în România

Loc	Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași
Perioadă de implementare	Ianuarie – Iulie 2018
Descriere	Acest proiect a popularizat istoria comunismului românesc prin analiza mecanismelor de represiune socio-politice, economice, demografice și culturale care au transformat radical societatea românească între 1945 și 1989. Au fost prezentate următoarele teme marcante ale istoriei comunismului românesc, sub forma a peste 100 de panouri de 200 x 100 cm: ✓ Represiunea ✓ Rezistența armată anticomunistă ✓ Comunismul în lume ✓ Comunismul în România ✓ Cucerirea puterii ✓ Partidul Comunist din România ✓ Securitatea ✓ Colectivizarea agriculturii ✓ Fenomenul Pitești ✓ Politica demografică a regimului Ceaușescu ✓ Politica externă 1948-1989 ✓ Evenimentele din decembrie 1989
Parteneri	Fundația Konrad Adenauer

2. Expoziția documentară

Represiunea comunistă în România (1945-1965). „Numitorul comun: moartea”

Loc	Muzeul Național al Unirii (MNUAI), Alba Iulia
Perioadă de implementare	16 - 20 Noiembrie 2018
Descriere	Dincolo de cazurile luptătorilor anticomuniști, expoziția documentară a cuprins și referințe despre cercetările efectuate în unele locuri unde au fost înhumați deținuți politici morți în timpul detenției în penitenciare precum Târgu Ocna sau lagăre de muncă precum Periprava. Expoziția a prezentat diferite artefacte descoperite asupra victimelor, în unele cazuri inclusiv gloanțele provocatoare de moarte, precum și fotografii din timpul acțiunilor arheologice de deshumare, fotografii de familie și fotografii provenite din arhiva fostei Securități.
Parteneri	Muzeul Național al Unirii (MNUAI), Alba Iulia

IV. PROIECTE EDUCAȚIONALE

1. Turul Închisorilor Comuniste

„Să (re)cunoaștem rădăcinile libertății”

Loc	București, Pitești, Aiud, Alba Iulia, Gherla, Făgăraș
Perioadă de implementare	1 – 5 Octombrie 2018
Descriere	Această călătorie de studiu, în cadrul căreia au participat reprezentanți mass-media, a pregătit marcarea împlinirii, în 2019, a trei decenii de la căderea comunismului în majoritatea țărilor est-europene și în România. Evenimentul a reprezentat o investiție în cunoaștere, cu ajutorul căruia participanții au identificat teme, locuri și povești care, deja din anul acesta, dar mai cu seamă în cel viitor, vor menține temele precizate în actualitate. Au fost vizitate următoarele locuri ale memoriei: ✓ Fortul 13 Jilava ✓ Memorialul Închisoarea Pitești ✓ Memorialul AFDPR ✓ Râpa Robilor ✓ Mănăstirea Aiud, „Chivotul noetic” din Alba Iulia ✓ Complexul Muzeal „Museikon” din Alba Iulia ✓ Mănăstirea Nicula ✓ Penitenciarul Gherla ✓ Memorialul Gherla ✓ Cetatea din Făgăraș ✓ Turnul – temniță ✓ Fundația Negru-Vodă
Parteneri	Fundația Konrad Adenauer

2. Programul de Internship al Guvernului

Loc	București, sediul IICCMER
Perioadă de implementare	16 Iulie – 14 Septembrie 2018
Descriere	IICCMER și-a deschis porțile pentru 30 de tineri participanți ai Programului de Internship al Guvernului României. Vizita tinerilor la sediul IICCMER a fost un prilej de dezbateri pe tema regimurilor totalitare și a efectelor acestora asupra tinerei generații. Tinerii au avut posibilitatea să cunoască modalitatea de lucru a IICCMER, precum și care sunt principalele acțiuni concrete prin intermediul cărora instituția își atinge obiectivele. De asemenea, participanții au dorit să cunoască mai multe despre parcursul legal al rezolvării unei crime, despre posibilitatea schimbării mentalității în România, despre introducerea unor cursuri suplimentare în școli și licee, dedicate cunoașterii istoriei recente, despre stadiul în care se află proiectul unui Muzeu al Crimelor Comunismului în România, precum și detalii legate de oferta educațională a IICCMER pentru studenți. IICCMER a făcut parte din Programul de Internship al Guvernului găzduind o studentă, care a avut posibilitatea pe tot parcursul stagiului de practică să-și valideze reușitele academice, să câpete experiență practică și chiar să contribuie la eficientizarea aparatului administrativ prin inițiative și idei.
Parteneri	Guvernul României

3. Școala de Vară de la Sinaia, ediția a II-a Regele Mihai și exilul românesc postbelic

Loc	Sinaia
Perioadă de implementare	14 – 19 Iulie 2018
Descriere	Programul a avut drept scop cunoașterea și înțelegerea fenomenului anticomunist postbelic în rândul tinerilor din țară și străinătate. Școala de Vară de la Sinaia s-a adresat studenților, masteranzilor și doctoranzilor din România și diaspora (Europa). Obiectivul acestei ediții a constat în recuperarea istoriei și valorificarea contribuției culturale a exilului și a dinamicii sale istorice prin prisma personalității Regelui Mihai și a implicării sale în exil până în 1989. La Școala de Vară de la Sinaia au participat 14 tineri, opt din România și șase din alte țări europene, care au demonstrat, în urma unei proceduri de selecție, că înțeleg importanța cunoașterii fenomenului exilului românesc și a experiențelor de viață ale românilor plecați din țară din motive politice până în 1989. Aceștia au avut parte de prelegeri, workshop-uri, proiecții de film, excursii și alte activități menite să le sporească interesul față de istoria recentă și să devină multiplicatori ai conștiinței istorice în rândurile colegilor de generație. Fotografii eveniment
Parteneri	✓ Institutul Cultural Român ✓ Muzeul Național Peleş

4. Universitatea de Vară de la Râmnicu Sărat, ediția a XII-a Trecutul contează

Loc	Râmnicu Sărat
Perioadă de implementare	19 – 25 August 2018
Descriere	Universitatea de Vară Râmnicu Sărat este prima de acest fel din România destinată studierii sistemului represiv comunist. Programul analizează modalitățile de rememorare sub raport istoric și biografic a perioadei 1945-1989. Cei 15 studenți au avut oportunitatea de a participa la dezbateri și workshop-uri, precum și de a asista la prelegeri susținute de foști deținuți politici, reprezentanți ai IICCMER, experți străini, istorici și cercetători în domeniul comunismului și post-comunismului românesc și est-european. În cadrul evenimentului au fost punctate: ✓ Prezentarea modului în care regimul comunist a afectat societatea românească și a încălcat drepturile omului ✓ Prezentarea și înțelegerea a diferite aspecte de viață cotidiană din perioada comunistă ✓ Întâlniri cu foști deținuți politici ✓ Reflectarea asupra necesității realizării unui Muzeu Național al Crimelor Comunismului în România (MNCCR), la București, și a unui Muzeu-memorial la Râmnicu Sărat, proiecte la concretizarea cărora IICCMER lucrează de mai mult timp ✓ Înțelegerea raportării a societății românești de astăzi la perioada comunistă Fotografii eveniment
Parteneri	Fundația Konrad Adenauer

5. Școala de Vară de la Brașov pentru liceeni

Loc	Brașov
Perioadă de implementare	2 – 7 Iulie 2018
Descriere	Ediția din acest an a vizat familiarizarea elevilor de liceu cu istoria comunismului din România și înțelegerea efectelor pe care regimul comunist le-a avut asupra societății românești. Cei 17 participanți ai Școlii de Vară de la Brașov au fost selectați în urma concursului de creație <i>Ce a însemnat comunismul în istoria României?</i> Liceenii au avut posibilitatea să viziteze expoziția temporară „A fost odată orașul Stalin” din cadrul Muzeului de istorie din Brașov, iar în comuna Șona au luat parte la Workshop-ul „Cum s-a schimbat lumea” organizat de artistul Ștefan Câlția. Fotografii eveniment
Parteneri	Fundația Konrad Adenauer

V. CONCURSURI

1. Concurs de traduceri, ediția 2017 - 2018

Loc	București
Perioadă de implementare	2017 - 2018
Descriere	Încurajarea editurilor care publică traduceri ale unor volume de referință despre comunism, prin acordarea unui sprijin financiar în valoare de 10.000 lei, în urma jurizării propunerilor. Volumele publicate au fost: ✓ Amy Knight, Beria, mana dreapta a lui Stalin (Editura Corint) ✓ William Taubman, Gorbaciov. Viata si epoca lui (Editura Corint) ✓ Catherine Merridale, Trenul lui Lenin (Editura Corint) ✓ Elisabeth Heresch, Documentele secrete Parvus. Revoluția cumpărată (Editura Corint)

2. Concurs de proiecte, ediția 2017 - 2018

Loc	București
Perioadă de implementare	2017 - 2018
Descriere	Încurajarea societății civile, a cercetătorilor și a organizațiilor din țară sau de peste hotare, care doresc să desfășoare proiecte de cercetare ori memorializare a trecutului recent, prin susținerea financiară și logistică a trei propuneri de proiecte. Proiectele câștigătoare au fost: ✓ Preutu Cristina, Fațete ale comunismului în România și RSS Moldovenească/RASS Moldovenească: politică, societate și economie ✓ Ichim Ada-Maria, Piesă de teatru „Lección de zbor” ✓ Năsui Cosmin, Monumente în mișcare – Memoria Rezistenței

VI. PROIECTE DE CERCETARE

1. Biblioteca represiunii

Loc	București
Perioadă de implementare	Ianuarie – Decembrie 2018 (va continua)
Obiectiv atins	✓ Facilitarea accesului la informațiile prezente în fișele matricole penale, atât pentru cercetătorii IICCMER, în vederea realizării unei monografii a represiunii, cât și pentru toți cei interesați de realizarea unor cercetări științifice privind represiunea comunistă în România
Obiective de atins	✓ Realizarea unor statistici și grafice privind amploarea fenomenului detenției politice cu scopul de a evidenția valorile de represiune în profil teritorial sau cronologic (regiunile de proveniență ale celor arestați, anii de maximă teroare), apartenența politică, profesia, nivelul studiilor, mediul de proveniență al deținuților. De asemenea, se va putea calcula durata medie a condamnărilor și se vor cataloga încadrările conform Codului penal. Pornind de la inventarierea locurilor de detenție prin care au trecut se va putea constitui o hartă cât mai precisă a „gulagului” românesc ✓ Stabilirea primelor analize solid documentate a cifrei deținuților, a tipului și duratei condamnărilor, a originii sociale, a localităților și județelor de origine ale deținuților și multe altele. De asemenea, aparținătorii tuturor celor peste 76.000 de deținuți vor putea afla informații detaliate despre ei.

2. History of Communism in Europe nr. 8/2017
The Other Half of Communism: Women`s Outlook

Perioadă de implementare	2017 - 2018
Descriere	Volumul <i>History of Communism in Europe nr. 8/2017, The Other Half of Communism: Women`s Outlook</i> (Editura Zeta Books) propune o perspectivă a studiilor de gen asupra regimurilor comuniste din Europa Centrală și de Est, concentrându-se asupra experiențelor pe care femeile le-au avut în trecutul dictatorial sau în legătură cu partidele comuniste din vestul Europei. Autori de pe trei continente (Asia, Europa, America) analizează cu atenție diferitele ipostaze în care femeile s-au situat în politica Războiului Rece, ca activiste, opozante, politiciene sau victime, schimbând astfel paradigma care proclama pasivitatea lor și conturând un joc politic mult mai nuanțat și mai asumat.

3. Histories (Un) Spoken

Perioadă de implementare	2017 - 2018
Descriere	Volumul <i>Histories (Un) Spoken. Strategies of Survival and Social-Professional Integration in Political Prisoners` Families in Communist Central and Eastern Europe in the `50s and `60s</i> cuprinde analize și studii de caz despre foștii deținuți politici și destinele familiilor acestora, influențate de regimurile comuniste dictatoriale din Europa Centrală și de Est (România, Polonia, Lituania, Republica Moldova, Albania). Cercetările se concentrează pe indivizi, aflați în contextele sociale în care aceștia au funcționat, în calitate de actori ai unor sisteme defecte, menite să limiteze nu doar acțiunile lor, ci și pe ale celor apropiați. Studiile de caz urmăresc consecințele dezastruoase ale unor vieți distruse de strategii menite să promoveze o "normalitate" bolnavă.

V. CONFERINȚE, DEZBATERI, WORKSHOP-URI, EVENIMENTE

CONFERINȚE

1. Conferința

Femei în comunism. Destine individuale și colective

Loc	Institutul Cultural Român, București
Perioadă de implementare	8 Martie 2018
Descriere	Evenimentul a adus în atenția publicului destinele unor femei asupra cărora instalarea regimului comunist și-a lăsat amprenta prin diferite privațiuni, pornind de la limitarea unor drepturi cetățenești și mergând până la îngrădirea libertății. Prezentările din cadrul conferinței au ilustrat situația femeii în climatul tensiunilor istorice post-belice, modurile de rezistență în acest context socio-politic și strategiile de supraviețuire adoptate.
Invitați	✓ Nina Moica (fostă deținută politic) ✓ Ioana Pârvulescu (critic literar și eseistă)

2. Conferința
Un veac de singurătate?
Realități și percepții de-o parte și de alta a Prutului

Loc	Chișinău, Republica Moldova
Perioadă de implementare	26 Martie 2018
Descriere	În pragul aniversării Centenarului României unite, dezbaterile a propus analiza comparativă a principalelor evenimente istorice de o parte și de alta a Prutului din ultimul secol. Prezentările din cadrul conferinței au ilustrat principalele momente: ✓ 27 martie 1918. Unirea Basarabiei cu România. ✓ 26 iunie 1940. Ocuparea Basarabiei, Bucovinei de Nord și a Ținutului Herța de URSS. ✓ Consecințele încheierii Pactului Molotov-Ribbentrop și acceptarea realităților geopolitice instituite după încheierea celui de-al doilea Război Mondial și aflate în vigoare și la acest început de secol XXI. ✓ Istoria integrată a comunismului. ✓ Evoluția de după căderea Uniunii Sovietice Dezbaterile s-a adresat publicului interesat de cunoașterea istoriei comune și a semnificațiilor care au pătruns în mentalul colectiv în această perioadă de timp.
Parteneri	✓ Teatrul Național „Mihai Eminescu” din Chișinău
Invitați	✓ Constantin Corneanu (AESGS „Gheorghe Brătianu”) ✓ Sergiu Musteață (Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Chișinău) ✓ Liviu Țăranu (CNSAS)

3. Conferința Internațională "Clădiri Totalitare în memorie și conștiință"

Loc	Hotel Sheraton, Bucuresti
Perioadă de implementare	20 August 2018
Descriere	În cadrul conferinței a fost analizată situația marilor închisori totalitare, astăzi abandonate, în câteva dintre țările europene, și posibilitățile prezervării lor ca situri ale conștiinței în cadrul unui efort pan-european. În cadrul conferinței au fost prezentate contribuții cu privire la utilizarea contemporană a unor clădiri totalitare simbolice într-un context democratic european. Au avut intervenții Peter Rendek, Director Executiv PEMC, Alin Mureșan, Director General IICCMER, Alexandru Postică, Republica Moldova, Maria Axinte, Memorialul Închisoarea Pitești, Miroslav Lehký, PEMC, Daniela Martinowa, Hochenschoenhausen Berlin, Germania, Boštjan Kolarič, Study Centre for National Reconciliation, Slovenia, Martin Andreller, Estonian Institute of Historical Memory, Estonia, Bogdan Dumitrache și Bogdan Teodorescu, Relians. Conferința a fost încheiată de președintele executiv al IICCMER, Radu Preda, care și-a exprimat speranța ca proiectul înființării unui Muzeu al Crimelor Comunismului în Capitală să se concretizeze în viitorul apropiat.
Parteneri	Platforma Europeană pentru Memorie și Conștiință

4. Conferința

„Fațete ale comunismului în România și în R(A)SS Moldovenească: politică, societate și economie”

(proiect câștigător la Concursul de proiecte 2017/2018)

Loc	Iași
Perioadă de implementare	21 – 22 Iulie 2018
Descriere	Comunizarea spațiului sud-est european de după cel de-al Doilea Război Mondial a dus la crearea și reconfigurarea a două entități românești: Republica Populară/Socialistă Română și RSS Moldovenească/RASS Moldovenească. Deși animate de un trecut istoric comun și supuse aceluiași experiment totalitar, experiențele istorice ale celor două state aveau să fie diferite. În interiorul celor două noi entități, evoluțiile politice, sociale și economice au dus la creionarea unor destine diferite, dar nu lipsite de puncte comune. Analiza istorică comparată a celor două spații românești a contribuit la o mai bună înțelegere istorică a trecutului recent, a mecanismelor represive și ideologice care au reușit să transforme, într-o mare măsură, atât elita politică și intelectuală, cât și societatea civilă, și să determine evoluțiile politice ulterioare. Principalele direcții de discuție propuse au fost: ✓ Represiune și rezistență în comunism ✓ Fenomenul deportărilor și foametea în comunism ✓ Transformările sociale și economice din interiorul statelor comuniste ✓ Teorii și practici de construcție identitară ✓ Cultură și ideologie ✓ Sportul în perioada comunistă ✓ Relațiile româno-sovietice și problema Basarabiei în contextul Războiului Rece

DEZBATERI

„Dreptul la memorie” în cadrul TIFF

Loc	Cluj Napoca
Perioadă de implementare	27 Mai 2018
Descriere	IICCMER a fost pentru a doua oară partenerul celui mai mare festival dedicat filmului de lungmetraj din România, Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF). Dezbaterea „Dreptul la memorie” i-a avut ca invitați pe Cristian Tudor Popescu și Mihnea Măruță. Principalul obiectiv al TIFF îl reprezintă promovarea artei cinematografice prin prezentarea celor mai inovatoare și spectaculoase filme ale momentului. În acest context, IICCMER, prin parteneriatul cu TIFF, susține proiectarea unor filme menite să ofere publicului larg posibilitatea de a aprofunda subiectul abuzurilor și crimelor împotriva umanității. Filmele susținute de IICCMER: ✓ Tăcerea celorlalți (The Silence of Others) ✓ Dovlatv ✓ Hipoți Sovietici (Soviet Hippies) ✓ Divanul lui Stalin (Stalin’s Couch Le divan de Staline*Film nerecomandat minorilor ✓ Dincolo de nisipuri (Beyond the Sandcliffs) ✓ Licu, o poveste românească (Licu, A Romanian Story) ✓ Jurnal pentru copiii mei (Diary for My Children) ✓ Moscova nu crede în lacrimi (Moscow Does Not Believe in Tears) ✓ Du-te și vezi! (Come and See)

WORKSHOPURI

1. Workshop

Pledoarie pentru muzee ale comunismului în România, ediția a VII-a

Loc	Pitești
Perioadă de implementare	19 – 22 Aprilie 2018
Obiective atinse	Evenimentul, devenit deja o tradiție pentru IICCMER, a reunit muzeografi, istorici, profesori de istorie, sociologi, arhitecți, manageri de proiect și alți specialiști din țară și străinătate preocupați de memorializarea trecutului comunist totalitar. Obiectivul principal a constat în realizarea unui schimb de experiență și bune practici care să sprijine conceperea și derularea unor programe culturale de amploare despre comunismul din România. Organizatorii au prezentat cele mai noi proiecte și au discutat pe marginea acestora. Lista proiectelor: ✓ Expoziția „Pașii României prin socialism și democrație”, Hunedoara - Romică Bârsan ✓ Pe urmele Rezistenței Anticomuniste din Munții României (Asociația Turist Club Carpatic) - Marius Tinel Cârciumar ✓ Muzeul Cărții și Exilului Românesc (Biblioteca „Alexandru și Aristia Aman”) Craiova - Adela Calotă ✓ Expoziție despre comunism la Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” din Vaslui - Ioana Hurduc ✓ Proiectul „Recuperarea și valorificarea istorică a memoriei victimelor regimului totalitar-comunist din RSS Moldovenească în perioada anilor 1940-1941, 1944-1953” - Ludmila D. Cojocaru ✓ „House of European History” - Dr. Simina Bădică ✓ Expoziția „Femeile din Rezistența Făgărașului, actori invizibili ai luptei anticomuniste” - Ioana Hașu-Georgiev ✓ Expoziția permanentă „Comunismul în Dobrogea 1945-1989”, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța - Delia Cornea ✓ Memorialul „Gherla” - Pr. Grigorie Benea ✓ Proiectele Asociației „Cei 40 de mucenici” Oradea - Cristina Pușcaș ✓ Memorialul „Fortul 13 Jilava” - Florin Nechifor ✓ Casa Memorială „Iuliu Maniu”, Bădăcin - Pr. Cristian Borz ✓ Proiectele Muzeului Județean de Istorie din Brașov - Nicu Pepene ✓ Proiectele Muzeului Vieții Cotidiene din Botoșani - Constantin Iftime ✓ Proiectul „Nu arunca trecutul, adu-l la Muzeu!”, Muzeul Municipal Râmnicu Sărat - Marius Neculae ✓ Proiectele Societății Culturale <i>Condiția Română</i> Petrița - Ion Barbu

	✓ „Partidul te vrea tuns”. Ghid ilustrat al comunismului românesc - Bogdan Topîrceanu ✓ „Braşov 15 Noiembrie 1987 – doi ani prea devreme” - Mihai Grăjdeanu

2. Workshop

Pledoarie pentru Muzele ale Comunismului în România, ediția a VIII-a

Loc	Șimleu Silvaniei – Bădăcin – Zalău – Cluj-Napoca
Perioadă de implementare	24 – 28 Octombrie 2018
Descriere	Participanții au avut ocazia să viziteze: Centrul Cultural „Șincai – Coposu”, Bobota, Centrul Cultural „Simion Bărnuțiu”, Bocșa, Casa Memorială „Iuliu Maniu” Bădăcin, Casa Memorială „Iuliu Maniu” Șimleu Silvaniei, Muzeul Memorial al Holocaustului din Transilvania de Nord, Muzeul de Istorie și Artă Zalău, Expoziția Multimedia DISCO BTT – Discotecile Perioadei Comuniste, din Cluj, Expoziția Iuliu Maniu – patriot și martir al neamului românesc de la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, Cluj-Napoca, Muzeul de Istorie al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. În cadrul workshop-ului a fost relansat site-ul creat de IICCMER www.reteauamemoriei.ro, aflat în acest moment în versiunea beta. Site-ul, unic în România, va oferi publicului larg, printre altele, șansa să regăsească în același loc memoriale și muzee, case memoriale, locuri istorice, expoziții, dedicate perioadei comuniste, încurajând astfel turismul cultural și accesul la informații actualizate cu acuratețe. În penultima zi a workshop-ului, participanții au fost prezenți la concertul extraordinar „Întoarcere acasă”, un eveniment dedicat memoriei lui Iuliu Maniu. Pe scenă a urcat interpretul de muzică tradițională românească Grigore Leșe, cu repertoriul „Un Secol de Dor”, alături de Corala Regală Transilvană „Dulce Românie”. Spectacolul de gală „Centenar 2018. Iuliu Maniu – Întoarcerea acasă. Eveniment caritabil pentru sprijinirea restaurării Casei memoriale Iuliu Maniu din Bădăcin”, a fost un eveniment organizat în parteneriat cu IICCMER. Expoziția unică la nivel național, deschisă din ianuarie 2018 la Muzeul de Istorie și Artă Sălaj a fost un alt moment inedit în cadrul workshop-ului. Pentru a promova patrimoniul local, dar și pentru a atrage publicul tânăr, în incinta Muzeului a fost amenajată o sală în care vizitatorii pot face o călătorie virtuală în epoca romană, pe străzile orașului Porolissum. Workshop-urile Pledoarie pentru muzee ale comunismului în România reprezintă un pas coerent prin intermediul cărora IICCMER pune în lumină cele mai importante proiecte legate de memorializarea trecutului comunist. Mai mult, activitățile din cadrul workshop-urilor întăresc

	necesitatea înființării, la București, a unui Muzeu al Crimelor Comunismului în România (MCCR), proiect menit să consolideze România ca stat democratic.
Parteneri	✓ Parohia Greco-Catolice Bădăcin ✓ Casa Memorială „Iuliu Maniu” Bădăcin ✓ Centrul Național de Informare și promovare Turistică Șimleu Silvaniei ✓ Muzeul de Istorie și Artă Zalău ✓ Muzeul de Istorie al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

GALA ISTORIEI CONTEMPORANE

Loc	Teatrul Odeon, București
Perioadă de implementare	22 Mai 2018
Descriere	Evenimentul, aflat la a doua ediție, a urmărit popularizarea istoriei recente și încurajarea autorilor și editurilor care publică sau traduc cărți pe această temă. Premiul pentru „Cea mai bine documentată carte” a fost câștigat de Nicoleta Ionescu-Gură cu volumul <i>Munca forțată în România în regimul comunist</i>, apărut la Editura Corint. Premiul pentru „Cea mai bună carte despre comunism” a fost acordat pentru volumul <i>Demografia României în perioada postbelică (1948-2015)</i>, scris de Traian Rotariu, Luminița Dumănescu și Mihaela Hărăguș și apărut la Editura Polirom. Distincția pentru categoria „Restituiri (jurnale, memorii și interviuri)” a revenit volumului „<i>Jurnal. volumul I</i>” de Ion Rațiu, editat de Stejărel Olaru și apărut la Editura Corint. La categoria „Cea mai importantă traducere a unei opere străine”, premiul a fost acordat Editurii Humanitas pentru volumul „<i>Corneliu Zelea Codreanu. Ascensiunea și căderea ‘Căpitanului’</i>” de Oliver Jens Schmitt. Premiul pentru „Cea mai bună carte” a fost câștigat de Doina Magheți și Johann Steiner cu volumul <i>Mormintele tac. Relatări de la cea mai sângeroasă graniță a Europei, volumul II</i>, apărut la Editura Polirom. Premiul special „Dreptul la memorie” a fost acordat lui Octav Bjoza, președintele Asociației Foștilor Deținuți Politici din România Juriul a fost format din Bogdan Murgescu (profesor universitar la Facultatea de Istorie, director al Consiliului Studiilor Universitare de Doctorat la Universitatea din București), Dan C. Mihăilescu (critic și istoric literar) și Theodor Paleologu (eseist, profesor, diplomat).
Parteneri	Fundația Hanns Seidel – România

PARTICIPĂRI LA EVENIMENTE

1. Festivalul de Film Internațional (TIFF)

Loc	Cluj Napoca
Perioadă	25 Mai – 03 Iunie 2018
Descriere	Principalul obiectiv al TIFF îl reprezintă promovarea artei cinematografice prin prezentarea celor mai inovatoare și spectaculoase filme ale momentului. În acest context, ICCMER, prin parteneriatul cu TIFF, a susținut proiectarea unor filme menite să ofere publicului larg posibilitatea de a aprofunda subiectul abuzurilor și crimelor împotriva umanității. Filmele susținute de ICCMER în cadrul festivalului: ✓ Tăcerea celorlalți (The Silence of Others). Filmul a fost urmat de dezbateră „Dreptul la memorie”. Documentarul dezvăluie extraordinara strădanie a victimelor dictaturii lui Franco, care încă luptă pentru dreptate. Filmat de-a lungul a șase ani, filmul redă eforturile victimelor și ale supraviețuitorilor în timp ce organizează „Procesul argentinian” și se opun uitării impuse a crimelor împotriva umanității. Premiul publicului la Berlin 2018! 96’ Regizori: <i>Almudena Carracedo, Robert Bahar</i> 2018 ✓ Dovlatv Șase zile din viața genialului scriitor care a văzut dincolo de limitele rigide ale Uniunii Sovietice a anilor ’70. Serghei Dovlatov s-a luptat să-și păstreze intacte talentul și umanitatea în timp ce alți prieteni artiști au fost zdrobiți de pumnul de fier al mașinăriei de stat. Filmul a primit distincția „Ursul de Argint” pentru Contribuție artistică deosebită la festivalul de la Berlin. 126’ Regizor: <i>Aleksei German Jr.</i> <i>Rusia, Polonia, Serbia</i> ✓ Hipioți Sovietici (Soviet Hippies) Un grup de hipioți excentrici din Estonia pleacă la Moscova unde, în fiecare an, pe 1 iunie se strâng mulțimi gata să celebreze tristele evenimente din 1971, când KGB-ul a arestat mii de hipioți locali. 85’ Regizor : <i>Terje Toomistu</i> <i>Estonia-Germania-Finlanda</i> 2017 ✓ Divanul lui Stalin (Stalin’s Couch Le divan de Staline)

*Film nerecomandat minorilor

Stalin se odihnește într-un castel din mijlocul pădurii, acompaniat de amanta lui de multă vreme, Lidia. Danilov este un tânăr pictor însărcinat cu ridicarea unui monument în onoarea dictatorului. Între cei trei ia naștere o relație periculoasă. Cel mai recent film al regizoarei Fanny Ardant, laureată cu Premiul pentru întreaga carieră la TIFF 2018!
91' | Regizor : Fanny Ardant, Actori: Gérard Depardieu, Emmanuelle Seigner, Paul Hamy | Franța 2016

✓ **Dincolo de nisipuri (Beyond the Sandcliffs)**

Urmărit ca de un blestem de moartea tatălui său ucis de jandarmi în condiții neclare, Ion vrea să se răzbune și se alătură unui grup de indivizi care nu acceptă ordinea socială impusă după 1945. Aceștia trăiesc dincolo de nisipuri într-un loc unde se jură doar pe libertate. Va reuși Ion să se integreze? Proiecție specială în onoarea actorului Dan Nuțu, laureat cu Premiul de excelență la TIFF 2018.
104' | Regizor: Radu Gabrea | Actori : Dan Nuțu, George Albușescu, George Constantin | România | 1975

✓ **Licu, o poveste românească (Licu, A Romanian Story)**

*Film nerecomandat minorilor

Licu, o poveste românească este o metaforă despre condiția umană și efemeritate, dar și o emoționantă lecție de viață. Timp de 92 de ani Licu a suferit, a iubit, a râs și a plâns. Iată România ultimului secol, văzută prin ochii lui. Marele Premiu la DOK Leipzig 2017!
86' | Regizor: Ana Dumitrescu | Actori: Liviu Canțer | România | 2017

✓ **Jurnal pentru copiii mei (Diary for My Children)**

După 1945, Juli și bunicii ei, unici supraviețuitori ai unei familii maghiare exilate în Uniunea Sovietică, se reîntorc acasă, pentru a descoperi că, între timp, spectrul stalinist a pus stăpânire peste Ungaria. Marele premiu al juriului în 1984 la festivalul de la Cannes!
107' | Regizor: Márta Mészáros | Actori: Zsuzsa Czinkóczi, Anna Polony, Jan Nowicki, Mari Szemes | Ungaria | 1982

✓ **Moscova nu crede în lacrimi (Moscow Does Not Believe in Tears)**

*Film nerecomandat minorilor

Trei tinere din provincie ajung la Moscova, primesc loc într-un cămin pentru nefamiliști și se împrietenesc. După ce dau o petrecere în apartamentul luxos al unor rude bogate, cele trei întâlnesc fiecare câte un bărbat. Unul dintre cele mai emblematice filme sovietice, câștigătorul Oscarului pentru "Cel mai bun film" străin în 1981!
150' | Regizor: Vladimir Menshov | Actori: Vera Alentova, Aleksey Batalov,

Irina Muravyova | URSS | 1980

✓ **Du-te și vezi! (Come and See)**

*Film nerecomandat minorilor

1943, Belarus. Un puști găsește o armă și visează să se alăture membrilor rezistenței împotriva invaziei germane. Când partizanii îl iau cu ei, băiatul e convins că va trăi aventuri nemaipomenite, dar în curând se va trezi în mijlocul ororilor războiului. Unul dintre cele mai bântuitoare filme de război realizate vreodată!

142' | Regizor: Elem Klimov | Actori: Aleksey Kravchenko, Olga Mironova, Liubomiras Laucevicius | URSS | 1985 |

2. 60 de ani de la înființarea Procuraturii Speciale privind

Crimele Nazismului

Loc	Ludwigsburg, Germania
Perioadă	3 Decembrie 2018
Descriere	Sarcina genuină a Procuraturii Speciale privind Crimele Nazismului, înființată de miniștri ai justiției din fosta RFG în 1958, este să adune și să analizeze date referitoare la crimele nazismului în Germania și în străinătate. Informațiile care rezidă în urma investigațiilor de natură documentară și de istorie orală sunt transferate către organele abilitate, care continuă cercetările și dispun conform procedurilor legale. Sediul Procuraturii Speciale din Ludwigsburg deține 1 735 362 documente cartate care însumează trei categorii: dosare personale, dosare selectate în funcție de zonele geografice și documente ale unităților militare. În urma investigațiilor conduse de reprezentanții instituției au fost depuse până acum la Parchetul General german și la parchetele land-urilor 7 635 de investigații preliminare. Din partea IICCMER a participat la recentul eveniment Radu Preda, președinte executiv, care a punctat aspecte legate de organizare și viziune. Au avut intervenții procurorul special dedicat crimelor nazismului, ministrul de justiție al land-ului Baden-Wuerttemberg, șeful arhivelor land-ului, fiind prezenți în public procurorul general al Germaniei, președintele Curții Constituționale a Germaniei, parlamentari, șefi ai structurilor de poliție și criminalistică, istorici, juriști și reprezentanți ai cultelor religioase. Pentru misiunea IICCMER, experiența germană oferă un exemplu și ilustrează că timpul nu poate fi invocat pentru a face justiția imposibilă. Dimpotrivă. Cunoașterea istorică și memoria reprezintă bazele actului dreptății, chiar dacă incomplet, tardiv pentru victime sau, în optica unora, neputincios în repararea abuzurilor și ororilor comise de dictatura proletariatului.

3. „Protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale în faza de urmărire penală”.

Loc	Iași, Alba Iulia, Cluj-Napoca, Timișoara
Perioadă	12 Martie – 15 Mai 2018
Descriere	Organizate de Ministerul Public, reuniunile de acest fel și-au propus informarea la zi a practicienilor despre tendințele din jurisprudența europeană și tematizarea aspectelor specifice ale muncii procurorilor și judecătorilor. Tema abordată de reprezentanții IICCMER a fost „Regimul comunist și dimensiunea lui criminală. Introducere istorică și consecințe legale actuale.” Prezentarea a avut la bază două aspecte esențiale: ✓ introducerea în regimul comunist din România și abuzurile sale ✓ justiția de tranziție românească post-comunistă

VI. PUBLICAȚII apărute cu sprijinul financiar IICCMER

Titlu	<i><u>Beria, mana dreapta a lui Stalin</u></i>
Autor	Amy Knight
Număr pagini	432
Editura	Editura Corint
Descriere	Cand l-a prezentat pe Beria presedintelui american Roosevelt la Conferința de la Ialta din februarie 1945, Stalin a spus: „Acesta este Himmler-ul meu.” Pe langa faptul ca a fost seful politiei politice sovietice, coordonand epurarile staliniste de la sfarsitul anilor 1930, Beria s-a ocupat de administrarea Gulagului, care cuprindea peste 500 de lagare de munca fortata, cu nu mai puțin de cinci milioane de detinuti. Amy Knight are marele merit de a demonstra, in aceasta biografie temeinic documentata, ca Beria a fost mai mult decat un nemilos sef al politiei. Spre deosebire de Himmler, el a jucat un rol hotarator atat in politica interna, cat si in cea externa a tarii sale, fiind omul de incredere al dictatorului sovietic din 1938, cand a fost numit sef al NKVD, pana la moartea lui Stalin in 1953. Primul studiu serios dedicat carierei lui Beria. Chibzuinta si atentia deosebita dovedite de Amy Knight dau nastere unei abordari noi, extrem de interesante. O contributie majora la cunosaterea politicii sovietice. (Robert Service, The Times Literary Supplement) A venit vremea ca Beria sa fie supus revizuirii. Exista insa pericolul de a se acorda prea multa importanta liberalismului relativ al lui Beria. Amy Knight nu cade in aceasta capcana. Lucrarea ei este o biografie strict politica, si inca una foarte reusita. (Simon Sebag Montefiore, The Times) O carte bine scrisa, care este demna de lauda nu doar datorita faptului ca ne face sa reflectam la ce ar fi putut fi Beria, ci si pentru ca ne ofera un portret al lui asa cum a fost. (David Gordon, Newsweek)

Titlu	<i>Gorbaciov. Viata si epoca lui</i>
Autor	William Taubman
Număr pagini	896
Editura	Editura Corint
Descriere	In 1985, cand Mihail Gorbaciov a devenit conducatorul Uniunii Sovietice, aceasta era una dintre cele doua supraputeri mondiale. Pana in 1989, politicile sale liberale, perestroika si glasnostul, au transformat complet comunismul sovietic. Pana in 1990, el, mai mult decat oricare altcineva, a pus capat Razboiului Rece, iar in 1991, dupa ce a scapat ca prin urechile acului dintr-o tentativa de puci, Gorbaciov a prezidat fara sa vrea prabusirea Uniunii Sovietice pe care incercase s-o salveze. In cea dintai biografie atotcuprinzatoare a ultimului conducator sovietic, William Taubman arata cum un fiu de tarani a devenit groparul sistemului sovietic, cum a urcat pana in varful unui sistem conceput sa-i tina pe cei ca el la nivelul de jos, cum a gasit interese comune cu ultraconservatorul presedinte american Ronald Reagan si cum a ingaduit ca URSS si imperiul sau est-european sa se dezintegreze, fara a utiliza forta pentru a le pastra. Pe tot parcursul cartii, Taubman zugravesete multiplele fatete ale caracterului unic al lui Gorbaciov care, potrivit chiar cuvintelor lui, il fac „greu de inteles”. A fost el, oare, cu adevarat un conducator mare sau a fost doborat, intr-un final, de propriile carente, precum si de forte inflexibile cu care s-a confruntat? Bazandu-se pe interviuri cu Gorbaciov, pe transcrieri si documente din arhive rusesti si pe interviuri cu asistenti si consilieri de la Kremlin, dar si cu lideri straini, portretul extrem de personal facut de Taubman se extinde la casatoria remarcabila a lui Gorbaciov cu o femeie pe care a iubit-o profund. Nuantata si patrunzatoare, totusi necrutatoare si onesta, prezentarea aceasta vasta are toata amplitudinea unui roman rus mare.

Titlu	<i>Trenul lui Lenin</i>
Autor	Catherine Merridale
Număr pagini	336
Editura	Editura Corint
Descriere	In 1917, razboiul din Europa parea sa nu se mai termine vreodata. Ambele tabere cautau arme, tactici si idei noi pentru a sparge blocajul care distrugea el insusi continentul. Un mic grup de oameni din guvernul german a avut o idee geniala: de ce sa nu provoace si mai multa confuzie intr-o Rusie din ce in ce mai haotica aranjand ca Vladimir Ilici Lenin, cel mai notoriu dintre extremistii revolutionari, aflat in acel moment in Elvetia, in siguranta, sa mearga acasa? Trenul lui Lenin de Catherine Merridale recreaza calatoria extraordinara a lui Lenin din exilul comod la Zurich, de-a lungul unei Germanii in pragul dezintegrarii din cauza privatiunilor razboiului si spre nord, catre granita Laponiei si primirea entuziasta pe care i-o pregatisera multimile revolutionare in Gara Finlanda, din Petrograd. O nestemata printre cartile de istorie. - The Time Povestea superba, amuzanta, fascinanta a calatoriei transeuropene cu trenul a lui Lenin, in drumul lui spre putere, si a modului in care acesta a zguduit lumea. - Simon Sebag Montefiore Relatarea pe care o face Catherine Merridale calatoriei epice a lui Lenin reprezinta un fragment de istorie readus la viata. - Robert Gerwarth

Titlu	<i>Documentele secrete Parvus. Revoluția cumpărată</i>
Autor	Elisabeth Heresch
Număr pagini	352
Editura	Editura Corint
Descriere	Documentele secrete Parvus. Revoluția cumpărată. Planul ocult al revoluției bolșevice. Biografie, cu 57 de reproduceri și documente Cine a fost Parvus? Născut în 1867 într-o familie de evrei din patura mijlocie, nu departe de Minsk, tânărul talentat a făcut studii de economie în Elveția, după care a plecat în Germania. Încă de foarte devreme, Parvus a fost însufletit de două dorințe inegale: visul despre bani mulți și despre marea revoluție. 1914 a fost anul său fast. Când, după jumătate de an, războiul pe Frontul de Est încă nu era decis pentru guvernul Reich-ului german, Parvus s-a prezentat cu un plan îndrăzneț. Acesta conținea toate ingredientele necesare pentru a provoca, la momentul potrivit, prăbușirea puterii de stat rusești și maturarea guvernului țarist, iar apoi înlocuirea lor cu revoluționari docili. Sforurile persoanelor implicate în acțiune până sus la Lenin îl tragea pe Parvus însuși. Berlinul a acceptat această ofertă. Până la finalizare, acțiunea urma să coste guvernul Reich-ului german o sumă care, actualizată, ar reprezenta aproximativ un miliard de marci.

Titlu	<u><i>The Other Half of Communism: Women`s Outlook</i></u>
Autor	Dalia Bathory (ed.)
Număr pagini	348
Editura	Editura Zeta Books
Descriere	Volumul propune o perspectivă a studiilor de gen asupra regimurilor comuniste din Europa Centrală și de Est, concentrându-se asupra experiențelor pe care femeile le-au avut în trecutul dictatorial sau în legătură cu partidele comuniste din vestul Europei. Autori de pe trei continente (Asia, Europa, America) analizează cu atenție diferitele ipostaze în care femeile s-au situat în politica Războiului Rece, ca activiste, opozante, politiciene sau victime, schimbând astfel paradigma care proclama pasivitatea lor și conturând un joc politic mult mai nuanțat și mai asumat. Anuarul <i>History of Communism in Europe</i> este editat de Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc și se dorește o revistă academică deschisă tuturor demersurilor de cercetare privind ideologia, faptele și efectele regimurilor comuniste și, în general, al totalitarismelor din secolul XX, în Europa și nu numai.

Titlu	<i>Histories (Un) Spoken</i>
Autor	Dalia Bathory, Cosmin Budeancă (eds.)
Număr pagini	400
Editura	Editura Lit
Descriere	Volumul cuprinde analize și studii de caz despre foștii deținuți politici și destinele familiilor acestora, influențate de regimurile comuniste dictatoriale din Europa Centrală și de Est (România, Polonia, Lituania, Republica Moldova, Albania). Cercetările se concentrează pe indivizi, aflați în contextele sociale în care aceștia au funcționat, în calitate de actori ai unor sisteme defecte, menite să limiteze nu doar acțiunile lor, ci și pe ale celor apropiați. Studiile de caz urmăresc consecințele dezastruoase ale unor vieți distruse de strategii menite să promoveze o “normalitate” bolnavă.

Titlu	<u>Locuri ale suferinței: închisori, lagăre și colonii, vol. XIII</u>
Autor	Anuar IICCMER
Număr pagini	272
Editura	Editura Polirom
Descriere	Pe măsură ce comunismul s-a instalat, tot mai mulți oameni au fost încarcerați. Sancționate erau implicarea politică, conștiința civică sau, pur și simplu, opoziția de orice fel. De la an la an, în temnițe se constituia lumea deținuților politici: o societate fără drepturi, fără nume, accesibilă doar în mod direct. Soljenițîn o vedea ca pe un microunivers, antagonic „cetății”, dar care păstra treptele: aristocrația (privilegiații sistemului), o clasă intermediară (marea masă a deținuților) și marginalii (cei pedepsiți cu izolarea). Însă, dacă împărțirea societății reale era una abstractă, lumea penitenciară se dividea în aceste categorii în modul cel mai concret, tangibil. Volumul XIII al anuarului IICCMER vorbește despre locurile în care s-a constituit și a existat această societate: închisorile, lagărele și coloniile de muncă forțată. O hartă a sistemului concentraționar românesc indică circa 100 de locuri de detenție. De la închisori-fluviu, precum Jilava, până la temnițe-stație terminus, precum Sighetul, de la locuri de exterminare prin muncă forțată în mină, la Cavnic, sau la tăiatul stufului, în Delta Dunării, de la izolarea totală a Râmnicului Sărat la suferințele neomenești ale Piteștiului, toate aceste locuri au închis între zidurile lor existențe, drame, tragedii.

Titlu	<u>Moștenitorii securității</u>
Autor	Marius Oprea
Număr pagini	280
Editura	Editura Polirom
Descriere	Ce i-a deosebit pe securiști de restul oamenilor? Cum au ajuns ei să-i bată, să-i aresteze și chiar să-i ucidă pe cei câțiva care aveau curajul să spună că regele e gol și să-i umilească pe cei care îndrăzneau să asculte într-o tăcere resemnată adevăruri elementare? Formulând răspunsuri la asemenea întrebări și plecând de la propria experiență a contactului cu Securitatea în 1988, Marius Oprea alcătuieste o istorie a transformărilor acesteia de la totalitarism la democrație, cu scopul de a descoperi ceea ce se află dincolo de amintirea traumatizantă sau de mit. Volumul oferă informații despre ce s-a ales de moștenirea și mai ales de moștenitorii fostei poliții politice comuniste, într-o încercare de a-i cuantifica reziduurile în lumea în care trăim. „Eroii cărții nu sînt doar securiștii pe care am avut nefericirea să-i cunosc direct, ci și activiștii fostului partid comunist, ofițerii fostului DSS și informatorii lor, toți cei care reprezintă atăzi nu numai «securitatea mea», ci «a noastră, a tuturor». Ei, moștenitorii sistemului comunist și ai poliției politice, ei, zeii de lut ai unui trecut întunecat și ai acestui prezent confuz, sînt personajele acestei cărți.” (Marius Oprea)

Titlu	<i>ROLA 800. Constantina Hagea, omul care a umilit Securitatea</i>
Autor	Marius Oprea
Număr pagini	496
Editura	Editura Corint
Descriere	În arhiva fostei Securități păstrată la CNSAS se află patru volume de urmărire informativă, două pe hârtie și alte două pe microfilm, de peste cinci sute de pagini, pe copertele cărora stă scris „Dosar operativ Hagea Constantin”. Cea mai mare parte a documentelor se află pe rola800. Acolo este povestea destinului unui om, cu virtuțile, slăbiciunile, faptele și întâmplările vieții sale, toate fiind cuprinse în diverse dosare ale Securității, care l-a urmărit între anii 1947 și 1954, până când l-a arestat, anchetat și condamnat la închisoare. Constantin Hagea (1905–1960), gazetar, directorul ziarului Ardealul, membru al Comisiei Interimare a PN și unul dintre liderii refugiaților transilvăneni în capitală, a plătit cu viața pentru că, vreme de șapte ani, i-a umilit pe securiștii care au depus eforturi considerabile pentru a-l găsi și reține, cât și pentru poziția sa anticomunistă și antisovietică, fiind una dintre victimele tortionarului Alexandru Vișinescu în penitenciarul de la Râmnicu Sarat. Rola 800 se poate citi ca un roman despre viața de zi cu zi în România anilor 1950, despre onoare, curaj și solidaritate, opuse fricii instaurate de Securitate prin teroare și cruzime.

VII. PARTENERIATE

Fundația Konrad Adenauer

Instituția inițiatoare	Fundația Konrad Adenauer (KAS)
Obiective atinse	KAS a susținut sistematic proiectele derulate de IICCMER în domeniul educațional, al simpoziunilor internaționale, al conferințelor organizate pe plan național și internațional, precum și al proiectelor editoriale. În urma parteneriatului au fost organizate următoarele evenimente: ✓ Expoziția Comunismul în România ✓ Școala internațională de primăvară "Youth and remembrance in post-communist Europe" ✓ Școala de vară de la Brașov ✓ Universitatea de vară de la Râmnicu Sărat ✓ Proiectul „Pe urmele mărturisitorilor din temnițele comuniste” ✓ Workshop-ul „Pledoarie pentru muzee ale comunismului în România” ✓ Dezbaterile „Cum ne raportăm la trecut? Cultura memoriei în Europa secolului 21”
Beneficiari	✓ Publicul larg ✓ Publicul de specialitate interesat de evenimentele din istoria recentă

The Ratiu Family Charitable Foundation (Fundația Rațiu)

Instituția inițiatoare	The Ratiu Family Charitable Foundation
Obiective atinse	Colaborarea în vederea arhivării profesionale (ordonare, decapsare, numerotare, legare, catalogare etc.) și digitalizarea (scanarea, urcarea pe platforma virtuală a Fundației a documentelor scanate etc.) arhivelor Ion Rațiu și V. V. Tilea, aflate la Londra, în grija Fundației. Prioritate se va acorda Arhivei Ion Rațiu în prima fază a proiectului.
Beneficiari	✓ IICCMER ✓ Fundația Rațiu ✓ Publicul larg ✓ Publicul de specialitate interesat de evenimentele din istoria recentă

Biblioteca Națională a României (BNR)

Instituția inițiatoare	Biblioteca Națională a României (BNR)
Obiective atinse	Colaborarea în vederea promovării reciproce a misiunii cultural-educative a celor 2 instituții prin organizarea, în parteneriat, a unei serii de manifestații culturale comune privind perioada comunistă, precum: ✓ Extinderea perioadei de găzduire a expoziției foto-documentare Comunismul în România ✓ Conferințe publice ✓ Dezbateri ✓ Expoziții ✓ Prezentări de carte ✓ Evenimente și activități conform protocoalelor de colaborare
Beneficiari	✓ IICCMER ✓ BNR ✓ Publicul larg ✓ Publicul de specialitate interesat de evenimentele din istoria recentă

Arhivele Naționale Române

Instituția inițiatoare	Arhivele Naționale Române (ANR)
Obiective atinse	Colaborarea în vederea punerii la dispoziția personalului IICCMER a arhivei ANR care interesează în mod direct activitatea Institutului
Beneficiari	✓ IICCMER ✓ ANR

Societatea Timișoara

Instituția inițiatoare	Societatea Timișoara
Obiective atinse	Colaborarea în vederea unei bune cercetări a fenomenului trecerii ilegale a frontierelor României în perioada regimului comunist.
Beneficiari	✓ IICCMER ✓ Societatea Timișoara ✓ Publicul larg ✓ Publicul de specialitate interesat de evenimentele din istoria recentă

Primăria Municipiului Râmnicu Sărat

Instituția inițiatoare	Primăria Municipiului Râmnicu Sărat
Obiective atinse	Implementarea și promovarea proiectelor IICCMER din zona Râmnicu Sărat
Beneficiari	✓ IICCMER ✓ Primăria Municipiului Râmnicu Sărat ✓ Publicul larg ✓ Publicul de specialitate interesat de evenimentele din istoria recentă

The Platform of European Memory and Conscience (PEMC)

Instituția inițiatoare	The Platform of European Memory and Conscience (PEMC)
Obiective atinse	Cercetarea, documentarea, investigarea crimelor comunismului din România
Beneficiari	✓ IICCMER ✓ The Platform of European Memory and Conscience (PEMC) ✓ Publicul larg ✓ Publicul de specialitate interesat de evenimentele din istoria recentă

Ministerul Public.

Parchetul de pe Lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Instituția inițiatoare	Ministerul Public. Parchetul de pe Lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
Obiective atinse	Colaborarea are ca scop crearea de mecanisme necesare colaborării eficiente în vederea tragerii la răspundere penală a persoanelor care au comis abuzuri și încălcări ale drepturilor omului în perioada regimului comunist în România.
Beneficiari	✓ Publicul larg ✓ Corpul magistraților ✓ Publicul de specialitate interesat de evenimentele din istoria recentă

Universitatea *Petre Andrei* din Iași

Instituția inițiatoare	Universitatea „Petre Andrei” din Iași
Obiective atinse	Colaborarea în vederea implementării proiectului <i>Procesul comuniștilor din România</i> , din perioada 1 Octombrie 2017 – 31 Mai 2020
Beneficiari	✓ Publicul larg ✓ Publicul de specialitate interesat de evenimentele din istoria recentă

Complexul Muzeal Național *Moldova Iași*

Instituția inițiatoare	Complexul Muzeal Național Moldova Iași
Obiective atinse	Colaborarea în vederea găzduirii expoziției foto-documentare <i>Comunismul în România</i> în prima jumătate a lui 2018, dar și organizarea unor alte proiecte comune precum conferințe, dezbateri publice, lansări de carte etc.

Arhivele Militare Naționale Române

Instituția inițiatoare	Arhivele Militare Naționale Române
Obiective atinse	Obiectivele principale ale Protocolului implică, pe lângă digitalizarea Colecției arhivistice „Sentințe Publice ale Tribunalelor Militare” și punerea la dispoziția publicului și a cercetătorilor a materialelor arhivistice digitalizate.

WWW.ICCMER.RO